

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. декана факультету міжнародних
економічних відносин та туристичного
бізнесу

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

« » 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

**«ЛІДЕРСТВО ТА УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ
КАПІТАЛОМ»**

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії»

вид дисциплін за вибором

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

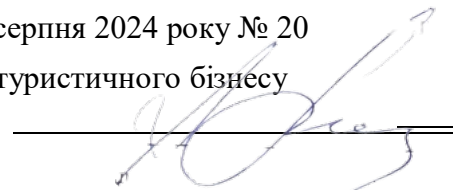
« 28 » серпня 2024 року, протокол №19

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Марина Григор'єва, канд. іст. наук, доцента кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від «27» серпня 2024 року № 20

Завідувач кафедри туристичного бізнесу
та країнознавства

Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гаранткою освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини та регіональні студії»

Гарантка освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

Ганна ПАНАСЕНКО
(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2024 року №16

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Олена МИКОЛЕНКО

(підпис)

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. директора навчально-наукового
інституту «Каразінський інститут
міжнародних відносин та туристичного
бізнесу»

Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

«__» _____ 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

**«ЛІДЕРСТВО ТА
УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ
КАПІТАЛОМ»**

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні
студії»

види дисциплін за вибором

Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та
туристичного бізнесу»

2024/ 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

“17” вересня 2024 року, протокол № 2

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

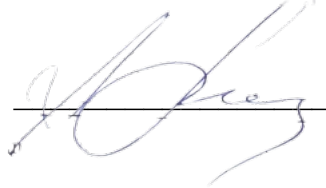
канд. іст. наук, доцентка кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Марина ГРИГОР'ЄВА

Програму схвалено на засіданні кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Протокол від “03” вересня_2024 року № 1

В. о. завідувача кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гаранткою освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини та регіональні студії»

Гарантка освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

Ганна ПАНАСЕНКО

(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від «17» вересня 2024 року, № 1

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Лідерство та управління людським капіталом**» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії» підготовки бакалавра за спеціальністю **291 - «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»**

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни –

формування системи теоретичних знань й практичних навичок щодо формування та реалізації кадрової політики в сучасних організаціях, створення здорового морально-психологічного клімату в трудових колективах, оцінювання та розвитку працівників, а також цілеспрямованого використання їх потенціалу. Особлива увага приділяється сутності і значенню керівництва, влади та лідерства в антикризовому управлінні підприємствами, в управлінні конфліктами і стресами та в управлінні опором стратегічних змін. Дисципліна реалізує завдання ОПП у частині формування у студентів комплексу теоретичних знань про сутність і значення лідерства та управління людським капіталом у сфері туризму.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК14. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 17 – здатність працювати як автономно, так і у команді.

ЗК 18 – здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті.

ЗК 19 – навички міжособистісної взаємодії, цінування та повага різноманітності та багатокультурності.

- формування наступних спеціальних компетентностей:

СК20 Здатність визначати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні, юридичні, економічні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобальних процесів

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
<u>За вибором</u>	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	
Семестр	
7-й	

Лекції	
32 год.	
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	-
Самостійна робота	
42 год.	
Індивідуальні завдання	
-	-

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

PH05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.

PH10. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.

PH16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

PH17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

PH 19. Визначати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні, юридичні, економічні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобальних процесів

PH 24. Здійснювати діяльність у дипломатичній та інших суміжних до міжнародного співробітництва сферах.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття лідерства

Відмінності між керівництвом та лідерством. Природа лідерства та його складники. Стилі лідерства. Розвиток лідерства. Формування системи лідерства.

Тема 2. Теорії лідерства

Традиційні концепції лідерства. Нове в теоріях лідерства.

Тема 3. Лідерство та мотивація

Мотивування за допомогою задоволення потреб (А. Маслоу і К. Алдерфер). Мотивування за допомогою постановки цілей (Е. Лок і Г. Латхем). Мотивування за допомогою об'єктивності (С. Адамс). Мотивування за допомогою зміни очікувань (В. Врум). Мотивування за допомогою проектування роботи. Модель розширення та збагачення роботи. Модель характеристик роботи Р.Хекмана і Г. Олдхема.

Тема 4. Етичні аспекти лідерства

Принципи етики лідера. Моральні обов'язки керівника. Шість етичних моделей лідерства.

Тема 5. Підприємець-лідер: креативне лідерство в організації

Підприємство та підприємець. Психологічні особливості підприємця-лідера. Креативне лідерство в організації.

Тема 6. Креативне лідерство в управлінні проектами

Основні компетенції лідера – керівника проекту. Практичні навички креативного лідера на різних етапах проекту. Креативне лідерство у гнучкому управлінні проектами.

Тема 7. Класифікація стилів управління

Поняття про стиль управління. Чинники формування стилю управління. Традиційна класифікація стилів управління та їхня характеристика. Класифікація стилів управління залежно від інтересів і мети керівника.

Тема 8. Стилi керування

Диктаторський стиль. Авторитетний стиль. Партнерський стиль. Демократичний стиль. Зразковий стиль. Наставницький стиль.

Тема 9. Основи стратегiчного управлiння людськими ресурсами

Основна роль та значення стратегiчного управлiння людськими ресурсами. Кадрова полiтика як форма стратегiї управлiння людськими ресурсами. Трудовi вiдносини: природа, значення, компетенцiї. Органiзацiйна культура як суспiльне та соцiальне явище, еволюцiя її змісту. Основнi завдання, функцiї органiзацiйної культури.

Тема 10. Стратегiчне управлiння людським капiталом

Управлiння людським капiталом як функцiя менеджменту. Основи стратегiчного управлiння людським капiталом. Особливостi управлiння людським капiталом на рiвнi органiзацiї. Інновацiйне управлiння людським капiталом.

Тема 11. Індикатори розвитку людського капiталу

Індекс людського розвитку як один із важливих показникiв управлiння людським капiталом на рiвнi держави. Структура образу лiдера. Способи позицiювання лiдерських якостей. Імiдж керiвника-лiдера та його складовi.

Тема 12. Управлiння людським капiталом на державному рiвнi

Функцiї державного сектора, спрямованi на розвиток людського капiталу. Стратегiя громадської участi в розвитку, аргументи за i проти. Соцiальна полiтика влади як складова розвитку людського капiталу. Роль неурядових некомерцiйних органiзацiй i об'єднаних територiальних громад в розвитку людського капiталу.

3. Структура навчальної дисциплiни

Назви роздiлiв i тем	Кiлькiсть годин									
	Усього	Денна форма				Заочна форма				
		у тому числi				Усього	у тому числi			
		л	п	iнд	ср		л	п	iнд	ср
Тема 1. Поняття лiдерства	4	3	1		4					
Тема 2. Теорiї лiдерства	4	1	3		6					
Тема 3. Лiдерство та мотивацiя	4	3	1		4					
Тема 4. Етичнi аспекти лiдерства	4	3	1		4					
Тема 5. Пiдприємець-лiдер: креативне лiдерство в органiзацiї	4	3	1		4					
Тема 6. Креативне лiдерство в управлiннi проектами	4	3	1		4					
Тема 7. Класифiкацiя стилiв управлiння	4	3	1		4					
Тема 8. Стилi керування	4	3	1		4					

Тема 9. Основи стратегічного управління людськими ресурсами	4	3	1		4					
Тема 10. Стратегічне управління людським капіталом	4	3	1		4					
Тема 11. Індикатори розвитку людського капіталу	4	3	1		4					
Тема 12. Управління людським капіталом на державному рівні	4	1	3		4					
Усього годин	48	32	16		42					

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття лідерства	1
2.	Теорії лідерства	3
3.	Лідерство та мотивація	1
4.	Етичні аспекти лідерства	1
5.	Підприємець-лідер: креативне лідерство в організації	1
6.	Креативне лідерство в управлінні проектами	1
7.	Класифікація стилів управління	1
8.	Стилі керування	1
9.	Основи стратегічного управління людськими ресурсами	1
10.	Стратегічне управління людським капіталом	1
11.	Індикатори розвитку людського капіталу	1
12.	Управління людським капіталом на державному рівні	3
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ теми	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
		денна
1.	Вид : позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу за темою: « Теорії лідерства» Опрацювання літератури за темою (зі списку основної та додаткової літератури) - Дати розгорнуті відповіді на запитання: Чи можна навчитися бути лідером, чи це вроджена якість? Якими якостями повинен володіти ефективний лідер? Як змінюється роль лідера в умовах кризи? Які приклади видатних лідерів з історії ви можете навести?	4
2.	Вид : позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу за темою: « Лідерство та мотивація» Опрацювання літератури за темою (зі списку основної та додаткової	6

	літератури) - Підготувати есе на теми: «Що мене мотивує та чому?» «Види мотивації», «Як лідеру мотивувати команду?»	
3.	Вид : позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу за темою: «Етичні аспекти лідерства» Опрацювання літератури за темою (зі списку основної та додаткової літератури) - Опрацювання додаткової літератури за темою. Матіяш Б. Жити таїнством. Вісім розмов з митрополитом Борисом Гудзяком. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. https://www.unodc.org/documents/e4j/IntegrityEthics/E4J_Integrity_and_Ethics_Module_4_final_UKR.pdf	4
4.	Вид : позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу за темою: «Підприємець-лідер: креативне лідерство в організації» Опрацювання літератури за темою (зі списку основної та додаткової літератури) - Підготувати есе на теми: «Як бути креативним лідером?», «Що таке креативність та навіщо вона потрібна лідеру?»	4
5.	Вид : позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу за темою: «Креативне лідерство в управлінні проектами» Опрацювання літератури за темою (зі списку основної та додаткової літератури) - сформувані перелік рис, які мають бути притаманні лідеру при управлінні проектами.	4
6.	Вид : позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу за темою: «Класифікація стилів управління» Опрацювання літератури за темою (зі списку основної та додаткової літератури) Скласти власну класифікацію стилів управління.	4
7.	Вид : позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу за темою: «Стилі керування» Опрацювання літератури за темою (зі списку основної та додаткової літератури) - Знайти приклади з історії та з власного життєвого досвіду, які ілюструють різні стилі керування (10-15 прикладів лідерів)	4
8.	Вид : позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу за темою: «Основи стратегічного управління людськими ресурсами» Опрацювання літератури за темою (зі списку основної та додаткової літератури) - скласти власний список літератури за темою (10-15 видань), в тому числі, літератури іноземними мовами (від 3-5 видань)	4
9.	Вид : позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу за темою: «Стратегічне управління людським капіталом» Опрацювання літератури за темою (зі списку основної та додаткової літератури) - дати розгорнуті відповіді на запитання: Як людський капітал	4

	<p>впливає на конкурентоспроможність організації? Чому ефективне управління персоналом є ключовим фактором успіху компанії? Яку роль відіграє корпоративна культура в стратегічному управлінні людським капіталом?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Описати приклади успішних стратегій управління людським капіталом у відомих компаніях? - скласти власний список літератури за темою (10-15 видань), в тому числі, літератури іноземними мовами (від 3-5 видань) 	
10.	<p>Вид : позааудиторна Зміст: Поглиблене вивчення матеріалу за темою: «Управління людським капіталом на державному рівні» Опрацювання літератури за темою (зі списку основної та додаткової літератури)</p> <ul style="list-style-type: none"> - підготовка есе на тему: «Стратегічне управління людським капіталом в сучасній Україні» 	4
	Разом	42

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання не передбачено навчальним планом

7. Методи навчання.

Методи навчання, як впорядковані способи взаємопов'язаної, цілеспрямованої діяльності викладача та студентів, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань, реалізуються через систему прийомів та засобів навчальної діяльності. Прийоми навчання (конкретні дії викладача та студентів), спрямовані на реалізацію вимог методів. Засоби навчання – різноманітне навчальне обладнання, яке використовується у системі пізнавальної діяльності, зокрема, технічні засоби.

7.1. Словесні методи навчання:

- лекція;
- бесіда;
- розповідь;
- пояснення;

7.2. Наочні методи навчання:

- ілюстрація;
- демонстрація;

7.3. Практичні методи навчання:

- метод робіт з письмовими джерелами;
- метод робіт з аудіо/ відеоматеріалами;
- практичні заняття.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Лідерство та управління людським капіталом» застосовуються наступні методи контролю: усний та письмовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на семінарських заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, виконання практичних завдань, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються при визначенні підсумкової оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових розділів (проміжний контроль) – на практичних та семінарських підсумкових заняттях.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання;
- виконання практичних завдань.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять. Сума балів, які студент денної (дистанційної) форми навчання може набрати за поточними контролями, дорівнює 60

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному програмою дисципліни «Лідерство та управління людським капіталом». Максимальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40.

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума поточних оцінок та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточного і підсумкового семестрового контролю складає 100.

Критерії оцінювання відповідей на заліку:

Час виконання – до 90 хвилин

Теоретичне питання – 20 балів

Творче питання – 20 балів

УВАГА! У разі використання заборонених джерел студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання/подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких обмежень з заборною відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти ЗАЛПК дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Лідерство та управління людським капіталом», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=10427>. В цьому випадку заліковий білет складається з 40 тестових питань. Кожна вірна відповідь оцінюється в 1 бал.

9. Схема нарахування балів

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни:

Вивчення тем – 60 балів (виконання 12 завдань)

Підсумковий контроль – 40 балів (з них: відповідь на теоретичне питання - 20 балів; творче питання - 20 балів) . У разі складання заліку дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Лідерство та управління людським капіталом», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=10427> заліковий білет складається з 40 тестових питань. Кожна віра відповідь оцінюється в 1 бал.

Денна (дистанційна) форми навчання

Поточний контроль, самостійна робота												разом	залік	Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	60	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

Студент допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами поточного контролю він набрав **не менше 20 балів**.

Студент може отримати за власним бажанням заохочувальні бали, а саме: – підготовка тез конференцій – до 5 балів, - підготовка до видання наукової статті за тематикою дисципліни – до 10 балів; - проходження профільних тренінг-курсів чи дистанційних курсів (в тому числі англійських) з використанням сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу) - до 10 балів

Критерії поточного оцінювання знань студентів:

5 балів - глибоке оволодіння темою, креативний підхід до виконання завдання, повний та всебічний аналіз завдання, з глибоким зануренням в усі його аспекти, надання прикладів і контексту. Чітке і логічне обґрунтування кожного кроку або твердження, використання різноманітних джерел інформації.

4 бали - розкрито більшість аспектів теми з достатнім рівнем деталізації, але деякі моменти могли б бути розкриті глибше, виконання завдання на високому рівні, але без значної креативності чи інноваційності. Використані основні джерела інформації, але додаткові матеріали могли б покращити якість роботи

3 бали - Основні аспекти теми зрозумілі, але аналіз є поверховим або недостатньо глибоким, Завдання виконане правильно, але без глибокого аналізу чи оригінальності. Можливі пропуски важливих моментів або неточності. Присутній базовий аналіз, але без глибокого занурення в тему або критичного підходу

2 бали - недостатнє оволодіння темою, завдання виконані з серйозними помилками або недоліками, відсутність глибокого аналізу, висновки недостатньо обґрунтовані або відсутні. Немає чітких і зрозумілих аргументів.

1 бал - Відсутність розуміння основних аспектів теми, неправильне трактування ключових понять.

Завдання виконані з грубими помилками, практично не містить змістовного аналізу.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Теоретичне питання – 20 балів

Творче питання – 20 балів

17-20 балів - глибоке оволодіння темою, креативний підхід до виконання завдання, повний та всебічний аналіз завдання, з глибоким зануренням в усі його аспекти, надання прикладів і контексту. Чітке і логічне обґрунтування кожного кроку або твердження, використання різноманітних джерел інформації.

13-16 балів - розкрито більшість аспектів теми з достатнім рівнем деталізації, але деякі моменти могли б бути розкриті глибше, виконання завдання на високому рівні, але без значної креативності чи інноваційності. Використані основні джерела інформації, але додаткові матеріали могли б покращити якість роботи

9-12 балів - Основні аспекти теми зрозумілі, але аналіз є поверховим або недостатньо глибоким, Завдання виконане правильно, але без глибокого аналізу чи оригінальності. Можливі пропуски важливих моментів або неточності. Присутній базовий аналіз, але без глибокого занурення в тему або критичного підходу

5-8 балів - недостатнє оволодіння темою, завдання виконані з серйозними помилками або недоліками, відсутність глибокого аналізу, висновки недостатньо обґрунтовані або відсутні. Немає чітких і зрозумілих аргументів.

1-4 бали - Відсутність розуміння основних аспектів теми, неправильне трактування ключових понять.

Завдання виконані з грубими помилками, практично не містить змістовного аналізу.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	незараховано

10.

Рекомендована література

Основна література

1. Віллінк Дж. Стратегія і тактика лідерства. – BookChef, 2019. – 368 с.
2. Крейг Н. Лідерство починається з призначення. – Фабула, 2019. – 240 с.
3. Ловлесс Д. Іди туди, де страшно. І матимеш те, про що мрієш. – BookChef, 2022. – 320 с.
4. Мельничук Д. П. Людський капітал: Пріоритети модернізації суспільства у контексті поліпшення якості життя населення. – Житомир: Полісся, 2015. – 564 с.
5. Пащенко С. Ю., Сербін О. О., Стоян С. П., Трофімов А. Ю., Лукін Д. В. Креативне лідерство: навч. посіб. – К.: Національний центр розвитку креативного підприємництва КНУ ім. Т. Шевченка, Видавництво Ліра-К, 2020. – 100 с.
6. Скібіцька Л. І. Лідерство та стиль роботи менеджера: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 192 с.
7. Трейсі Б. Як керують найкращі. – КСД, 2017. – 208 с.

Додаткова література

- 1 Адізес І. Командне лідерство. Як порозумітися з будь-яким менеджером. – Наш формат, 2019. – 312 с.
- 2 Брейді Д., Чемберс Д. Від крапки до крапки. Уроки лідерства у світі стартапів. – Країна мрій, 2019. – 336 с.
- 3 Гоулман Д., Маккі Е., Бояціс Р. Емоційний інтелект лідера. – Наш формат, 2020. – 288 с.
- 4 Гудвін Д. К. Лідерство у буремні часи. – Харків: Віват, 2021.
- 5 Джордж Б., Сімс П. Внутрішній компас: не зраджуй себе — і станеш лідером. – Харків: Віват, 2023. – 304 с.
- 6 Дороговкази лідеру: думки митрополита Андрея Шептицького / М. Маринович, Н. Бордун, К. Ридош, В. Руденький. – Львів: Видавництво УКУ, 2029. – 120 с.
- 7 Койл Д. Культурний код. Секрети успішної взаємодії в команді. – Наш формат, 2023. – 208 с.
- 8 Колонна Д. Перезавантаження. Лідерство й мистецтво зростання. – КМ-БУКС, 2020. – 256 с.
- 9 Комі Д. Вища вірність. Правда, брехня і лідерство. Спогади директора ФБР. – Лабораторія, 2022. – 288 с.
- 10 Конінг П. Інструментарій agile-лідера. – Фабула, 2023. – 224 с.
- 11 Кох Р. Принцип 80/20 та 92 інших фундаментальних закони природи. Наука успіху. – КМ-БУКС, 2021.
- 12 Лорден Г. Мисли масштабно. Маленькі кроки до великої кар'єри. – Yakaboo Publishing, 2021.
- 13 Максвелл Д. 21 беззаперечний закон лідерства. – КСД, 2019.
- 14 Максвелл Д. Розвину лідера в собі 2.0. Як впливати на людей і вести їх за собою. – Брайт Букс, 2024. – 224 с.
- 15 Мартін Р., Ріел Д. Техніка ухвалення рішень. Як лідери роблять вибір. – Наш формат, 2019. – 248 с.
- 16 Масао К. Самурай без меча. Як бути мудрим лідером і досягати перемог. – Book Chef, 2021. – 240 с.
- 17 Матіяш Б. Жити таїнством. Вісім розмов з митрополитом Борисом Гудзяком. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2023.
- 18 Морган Д. Лідер майбутнього. 9 навичок та ідей, що зроблять вас успішними в наступні 10 років. – Харків: Віват, 2022. – 320 с.
- 19 Мулфейт Я., Кості М. Позитивне лідерство. Як енергія і щастя надихають ефективну команду. – Харків: Віват, 2022. – 416 с.
- 20 Нестуля О. О., Нестуля С. І. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини ХХ ст.: навч. посіб. – Полтава: ПУЕТ, 2016. – 277 с.
- 21 Рубенштейн Д. Бути лідером. Мудрість від тих, хто змінив правила гри. – Лабораторія, 2021. – 464 с.
- 22 Сінек С. Справжні лідери їдять останніми. Як створити команду мрії. – Харків: Віват, 2022. – 416 с.
- 23 Тулген Б. Бути босом — легко. Покрокова інструкція, як керувати ефективно. – Наш формат, 2023. – 176 с.
- 24 Ферраці К. Неформальне лідерство. Як надихати команду та досягати результатів. – Харків: КСД, 2022. – 224 с.
- 25 Фінкелстін С. Супербоси. Як видатні лідери плекають таланти. – Yakaboo Publishing, 2017. – 256 с.
- 26 Чалдіні Р. Психологія впливу. Переконайте та досягайте успіху. – Харків: КСД, 2022.
- 27 Штомпка П. Соціальний капітал. Теорія міжособистісного простору. – Дух і літера, 2022. – 400 с.
- 28 Anderson R. H. Undeterred. The Six Habits of Women in Emerging Economies. – The Way

Women Work Press. – 390 p.

29 Covey S. R. The 7 Habits of Highly Effective People. – 396 p.

30 Kolzow D. R. LEADING FROM WITHIN: Building Organizational Leadership Capacity. – 314 p.

31 Obama M. Becoming. – New York: 2018. – 442 p.

32 Smigel L. M. Basic Training for New Managers. – L. A.: NTC|Contemporary Publishing Group. – 2000. – 266 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

- <https://www.youtube.com/watch?v=9d9GwOipsfo> Лідерство у реальному часі. Як теорія і практика лідерства зустрілися на полях війни в Україні? / Києво-Могилянська бізнес-школа
- <https://www.youtube.com/watch?v=lCKmKn-12IU> Павло Шеремета «Стратегія інновацій» Лекція №6 «Особистісне лідерство і інновації».
- https://www.youtube.com/watch?v=tTc4l_oAogA&list=PLsD7yywP8ENh5tLkcujO8mnZwFyYBGqu1 Дослідження лідерського характеру у військовому контексті – Частина 01 | Центр лідерства УКУ
- <https://www.youtube.com/watch?v=LDegF3Zz1PQ> Фільм «Україна: іспит із Лідерства»
- <https://www.youtube.com/watch?v=-G3BpBMBshc> Борис Гудзяк про лідерство

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії **обставин непоборної сили** освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Лідерство та управління людським капіталом», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=10427>.